

Milá Alano,

je mi 56 let, takže si ještě dobře pamatuju dobu nesvobody tady u nás, v bývalém Československu. Zažil jsem si ji dost; chodil jsem na výslechy, byl jsem osm měsíců ve vězení. Díky tomu si snad aspoň trochu umím představit, co zažíváš, co zažívají všichni ti úžasně stateční lidé tam u vás, v Bělorusku. Říkám „aspoň trochu“, protože si myslím, že Lukašenkův režim se chová brutálněji, než ten náš na konci 80. let. O tom víc obdivuji vaši odvahu... a chápu, jak veliké musí být vaše odhodlání něco změnit.

Pamatuju si ten pocit, kdy jsme sice mohli poslouchat Svobodnou Evropu a Hlas Ameriky, ale ani to nemohlo změnit dojem, že jsme zavření v jednom velkém vězení, kde si naši bachaři nakonec opravdu můžou dělat, co chtějí. Pocit beznaděje i strachu.

A stejně nás po roce 1985, kdy začala v Sovětském svazu gorbačovská perestrojka, přibývalo každým měsícem víc a víc, obyčejných lidí, žádných disidentů nebo chartistů, kteří cítili, že riziko, které svým odporem proti režimu podstupují, stojí za to.

To, co děláte, je nejen odvážné, ale také správné. A důležité.

I kdyby se vám všem – a občas i nám, tady zdálky – zdálo, že na to nemáte dost síly, abyste toho kamenného komtura i s jeho soldateskou porazili... a i kdyby se to teď v těchto týdnech a měsících nepodařilo, ta obrovská energie a veliká lidská vůle vložená do protestů proti režimu se prostě nemůže ztratit!

Vzpomínám si, jak to vypadalo u nás.

V srpnu 1988, dvacet let po sovětské okupaci naší země, byl už komunistický režim tak uvyklý mnohaleté pasivitě obyvatel, že se na to významné, kulaté výročí nijak zvlášť nepřipravil. A tak došlo k veliké, zcela spontánní demonstraci, která sice neměla žádné silné vyznění v tu chvíli, ale ukázala desetitisícům a nejspíš statisícům dalších lidí, že nejsou ve své skrývané touze po změně osamoceni.

Takže uplynuly pouhé dva měsíce, a při oslavách dalšího kulatého výročí (založení republiky prezidentem Masarykem)... a byla tu další veliká demonstrace.

Tentokrát už byl režim dobře připraven a dost brutálně demonstraci potlačil. Ale to už bylo pozdě.

O necelé tři měsíce později přišel Palachův týden, kdy se v Praze demonstrovalo každý den, bez ohledu na obušky a vodní děla... a to byly dny, po kterých jsem už *věděl*, že tenhle režim padne!

Trvalo to ještě dalších deset měsíců, ale zvítězili jsme.

Vím, že tehdy byla doba pro takový převrat příznivější, než je dnes.

Komunistický režim se hroutil v celé Střední Evropě, a vládcové v jednotlivých zemích netrpěli takovou vírou ve vlastní síly a možnosti jako Lukašenko.

Ale i jeho dny jsou sečteny, i když o tom třeba ještě neví.

Vydržte!

Svět a Evropa dnes řeší koronavirovou pandemii, odchod Britů z Evropské unie, americké prezidentské volby, zdá se, že není, sakra!, ta nejlepší doba na dělání převratu v Bělorusku.

Ale už teď jste toho dokázali tolik, že se to nemůže ztratit.

Svět už nemůže pochybovat, že většina Bělorusů touží po svobodě víc než po pochybných jistotách, které jim nabízí Lukašenkův režim.

Drž se i Ty, Alano! Každým dnem jsi blíž nejen svobodě osobní, ale též svobodě celého Běloruska!

Martin Reiner (nar. 1964)

český básník, prozaik, nakladatel a organizátor kulturního dění.

Martin Reiner se dlouhodobě zajímá o život a dílo českého básníka Ivana Blatného, o němž v roce 2014 vydal knihu s názvem *Básník. Román o Ivanu Blatném*. Kniha zvítězila v anketě *Knihy roku Lidových novin 2014*. Za své další počiny byl Reiner oceněn například cenou *Magnesia litera (2014)* a *Cenou Josefa Škvoreckého (2014)*. Jeho tvorba byla doposud přeložena do němčiny, francouzštiny, angličtiny, chorvatštiny, polštiny či maďarštiny. Po studii na Vojenském gymnáziu Jana Žižky z Trocnova v Moravské Třebové, které ukončil v roce 1982, nastoupil na Vysokou vojenskou školu pozemního vojska ve Vyškově. Po odchodu z armády dále pracoval například jako prodáváč v antikvariátu či jako doručovatel tisku. Mezi lety 1986 a 1988 organizoval několik diskusních večerů se spisovateli; před listopadem 1989 uspořádal večer věnovaný básníkovi Ivanu Blatnému, kde veřejně uvedl také Ivana Wernische a Andreje Stankoviče.

Po listopadu 1989 se podílel na založení revue *Proglas*, v jehož redakci pracoval do dubna 1990. Následně žil na volné noze a organizoval různé kulturní akce, například první brněnská vystoupení Josefa Škvoreckého, Zdeny Salivarové nebo Pavla Tigrida, či cyklus přednášek *Škola poezie*. Mezi únorem a zářím 1991 působil jako tiskový mluvčí Ministerstva kultury ČR.

V říjnu roku 1993 se Reiner stal šéfredaktorem nakladatelství *Lidová demokracie–Petrov*, které patřilo Československé straně lidové. V jeho rámci pořádal spolu s básníkem Jiřím Kuběnou *Setkání básníků na Bítově* a v rozmezí let 2001 až 2004 *Mezinárodní básnický festival Poezie bez hranic*, na který navázala soutěžní přehlídka *Slam Poetry*. Po zrušení nakladatelství v roce 2005 založil Reiner menší nakladatelství *Druhé město*. Jako dramaturg, autor scénářů a režisér uvedl na Malé scéně Mahenova divadla cyklus *inscenované poezie První čtení (1993–1994)*.

Martin Reiner

Alana Gebremariam

Alana Gebremariam (nar. 1997)

je čerstvě vystudovaná zubařka (Běloruská státní medicínská univerzita) a od r. 2018 občanská aktivistka (Mládežnický blok, je ve vedení Běloruského sdružení studentů), za běloruské sociální demokraty kandidovala v parlamentních volbách r. 2019. Po vypuknutí povolebních protestů v srpnu 2020 se stala členkou hlavní sestavy Koordinační rady a zástupkyní Svjatlany Cichanouské ve věcech mládeže a studentů. Od dětství se potýká s diskriminačními nebo častěji posměšnými projevy kvůli etiopskému původu jejího otce. 12. listopadu v domech několika studentských aktivistů včetně Alany Gebremariam proběhly domovní prohlídky, samotní aktivisté včetně Alany byli zadrženi. Později se zjistilo, že je obviňují z organizace hromadných nepokojů.

